

# Op Stapel 2019-16

4 november 2019

*In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).*

*De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.*

---

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:  
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap  
Onderwijsorganisatie en -personeel  
Guido Liessens  
[guido.liessens@g-o.be](mailto:guido.liessens@g-o.be)

Had u graag zelf de tekst van het ontwerpdecreet of -besluit nagelezen?  
Laat het weten aan:

Jan Brewee  
[jan.brewee@g-o.be](mailto:jan.brewee@g-o.be)

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

## **In deze aflevering:**

---

- **Begrotingsmaatregelen 2019 en 2020**

# Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2019

---

## **SECUNDAIR ONDERWIJS**

### ***Extra werkingsmiddelen voor investering in didactische uitrustingsgoederen***

Voor de opleidingen in de studiegebieden **STEM, Voeding**, en nu ook **Personenzorg**, in het voltijds gewoon secundair onderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 4 en in aanverwante opleidingen in onderwijsvorm 3 worden ook in 2019-20 extra-werkingsmiddelen toegekend. De overheid trekt daarvoor 10 miljoen euro uit.

Het gaat om een forfaitair bedrag per regelmatige leerling die op 1 februari 2019 ingeschreven was in één van de volgende structuuronderdelen:

- alle structuuronderdelen in het Nederlandstalig voltijds gewoon secundair onderwijs en in OV 4 van het Nederlandstalig buitengewoon secundair onderwijs in de studiegebieden: Auto, Bouw, Chemie, Grafische communicatie en media, Hout, Koeling en warmte, Land- en tuinbouw, Mechanica-elektriciteit, Personenzorg (met uitzondering van Gezondheids- en welzijnswetenschappen TSO en Sociale en technische wetenschappen TSO), Textiel en Voeding;
- de structuuronderdelen van OV 3 van het Nederlandstalig buitengewoon secundair onderwijs Aluminium- en kunststofschrijnwerker, Auto-hulpmechanici, Bakkersgast, Betonstaalvlechter, Groen- en tuinbeheer dual, Grootkeukenhulp, Grootkeukenmedewerker, Hoeklasser, Hulpkelner; Hulpwever, Interieurbouwer, Keukenhulp, Keukenmedewerker, Lasser monteerder, Lasser monteerder BMBE, Lasser monteerder MIG/MAG, Lasser monteerder TIG, Loodgieter, Machinaal houtbewerker, Medewerker fastfood dual, Metselaar, Meubelstoffeerder, Onderhoudsassistent, Plaatbewerker, Plaatslager, Puntlasser, Schilder-decorateur, Slagersgast, Stratenmaker, Tuinbouwarbeider, Traiteurmedewerker, Vloerder-tegelzetter, Werfbediener ruwbouw, Werkplaatsschrijnwerker en Zeefdrukker.

De middelen kunnen alleen worden ingezet voor de aankoop of de beveiliging van didactische uitrusting in de structuuronderdelen die die middelen hebben gegenereerd. Het moet gaan om noodzakelijke en duurzame uitrusting die direct gerelateerd is aan het leerplan, het opleidingsprofiel of het standaardtraject in kwestie.

De school houdt de schriftelijke bewijsstukken van de aanwending van de middelen ter beschikking van de inspectie en de verificatie.

### ***Lerarenplatform***

Het decreet bevat ook een bepaling met betrekking tot het lerarenplatform in het secundair onderwijs. Een van de koepels kon voor het hem toegekende, beperkte, aantal uren-leraar geen samenwerkingsverband samenstellen dat voldeed aan de decretale voorwaarden. De overheid komt de koepel nu tegemoet met bijkomende uren-leraar.

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat akkoord met het voorontwerp.

Het GO! waardeert de bijkomende investering in uitrustingsgoederen. Het GO! betreurt wel dat de middelen opnieuw louter lineair over de scholen worden verdeeld op basis van het aantal leerlingen in het betrokken structuuronderdeel. De reële behoefte aan uitrustingsgoederen hangt niet in de eerste plaats af van het aantal leerlingen in het structuuronderdeel. Ook een kleinere school of afdeling moet in de nodige uitrusting kunnen voorzien; de kost-per-leerling ligt er soms aanzienlijk hoger. Met een sokkelfinanciering was de overheid beter tegemoetgekomen aan de reële noden.

## Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2020

---

In [Op Stapel 2019-14](#) van 19 augustus 2019 en [Op Stapel 2019-15](#) van 28 augustus 2019 kreeg u al de toelichting bij het optrekken van de werkingsmiddelen in het **kleuteronderwijs** vanaf komend schooljaar. Daar krijgen we nu ook cijfers bij: het gaat om een verhoging van het globale bedrag aan werkingsmiddelen met 70.282.000 euro in het gewoon basisonderwijs en 994.000 euro in het buitengewoon basisonderwijs. De 10 miljoen euro die het kleuteronderwijs sedert 2017 extra kreeg (als opstap naar de gelijkschakeling) valt, zoals eerder gezegd, weg.

Zoals de voorgaande jaren stelt de overheid ook dit schooljaar bijkomende middelen ter beschikking om, *in het kader van de vluchtelingencrisis, acute noden in de organisatie van het aanbod NT2 in het volwassenenonderwijs op te vangen*. Voor dit jaar gaat het voor de centra voor volwassenenonderwijs om 32.955,75 aanvullende leraarsuren, 481,99 aanvullende punten en een bedrag van 604.847,18 euro aan werkingsmiddelen; voor de centra voor basiseducatie om 132,96 aanvullende vte, 2.192,09 aanvullende punten en een bedrag van 1.627.652,82 euro aan werkingsmiddelen. De middelen kunnen worden gebruikt voor bijkomende lesgevers NT2, bijkomend ondersteunend personeel en voor de werking van de centra, énkél in het kader van de organisatie van bijkomende opleidingen van de leergebieden alfabetisering Nederlands tweede taal en Nederlands tweede taal van de basiseducatie en de opleidingen van het studiegebied Nederlands tweede taal van het secundair volwassenenonderwijs die de verhoogde instroom van vluchtelingen in een inburgeringstraject met zich meebrengt. De middelen worden verdeeld op basis van het aantal bijkomende unieke cursisten Nederlands tweede taal en alfabetisering Nederlands tweede taal in een inburgeringstraject. De betrekkingen die met de middelen worden ingericht, kunnen niet vacant worden verklaard, er kan niet in worden benoemd en er kan niet naar worden gemuteerd.

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd de voorwaarden te versoepelen waaronder leerlingen gebruik kunnen maken van de diensten van **Tijdelijk Onderwijs aan Huis (TOAH)**, **Synchroon Internetonderwijs (SIO)**, **Buitengewoon Onderwijs type 5** en **Diensten met onderwijsbehoeften** (subsidiekanaal voor onderwijs in de kinder- en jeugdpsychiatrie).

Voor het overige gaat het om een eerste trein (**generieke**) **besparingsmaatregelen**: het niet- of maar ten dele indexeren van de werkingsmiddelen bovenop een reductie van die middelen met 6% vanaf dit schooljaar:

- over de periode 2020-24 (vanaf dit schooljaar dus al) worden de **werkingsmiddelen** (daar waar de regelgeving in indexering voor die middelen voorziet) **niét geïndexeerd**. Een uitzondering daarop vormen de werkingsmiddelen in het gewoon en buitengewoon basisonderwijs, die wél worden geïndexeerd, en de werkingsmiddelen in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs, waar de werkingsmiddelen gedeeltelijk worden geïndexeerd. Niét-geïndexeerd (in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs) wordt het gedeelte van de werkingsmiddelen (4/10) waarvan de overheid aanneemt dat het niet voor personeelsuitgaven wordt gebruikt (het gaat om een technisch-budgettaire aanname: de werkelijke verhouding bij de aanwending van werkingsmiddelen in de instellingen doet daarbij niet ter zake);
- daarbovenop wordt vanaf dit schooljaar:
  - het werkingsbudget voor het **deeltijds kunstonderwijs** verminderd met 6% (voor het GO! gaat het om een reductie met 104.000 euro). Ook de werkingsmiddelen voor de lokale samenwerkingsinitiatieven kunstinitiatie dalen met 6% (13.000 euro Vlaanderenbreed); het werkingsbudget per samenwerkingsverband bedraagt voortaan maximaal 995 euro;
  - het werkingsbudget voor de **centra voor volwassenenonderwijs** verminderd met 6% (om die reductie 'veilig' te stellen, wordt de compensatie voor centra die in 2020-21 tot 2022-23 ten gevolge van het nieuwe financieringsstelsel aan werkingsmiddelen verliezen ten opzichte van 2019-20 ([Op Stapel 2018-28](#) van 7 december 2018) berekend op basis van **94%** (in plaats van 100%) van het werkingsbudget dat het CVO kreeg in 2019-20);
  - het werkingsbudget voor de **centra voor leerlingenbegeleiding** verminderd met 6% (909.000 euro Vlaanderenbreed);
  - de werkingsbudgetten en de nascholingsmiddelen (voor de eigen personeelsleden en voor de personeelsleden van de instellingen die worden begeleid) van de **pedagogische begeleidingsdiensten** verminderd met 6% (respectievelijk met 580.000 en 73.000 euro Vlaanderenbreed).

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat niet akkoord met het voorontwerp.

Het GO! kan het bezwaarlijk eens zijn met een nieuwe zware besparingsronde, rekening houdend ook met de, overigens terechte, scherpe focus op een performant en kwaliteitsvol onderwijs in het Vlaamse regeerakkoord.

Het GO! betreurt dat de besparingen lineair gebeuren, zonder een debat vooraf over de (kern)taken.

Het GO! wil ook nogmaals onder de aandacht brengen dat het (als enige) de grondwettelijke opdracht heeft de vrije onderwijskeuze van de ouders te garanderen en dat het voor zijn financiering uitsluitend afhankelijk is van de Vlaamse overheid.

Zo volstaan de Vlaamse overheidsmiddelen, bij wijze van voorbeeld, nú al bijlange na niet om er een ordentelijk deeltijds kunstonderwijs mee te organiseren. In de voorbereidende stukken voor het nieuwe decreet DKO rekende de overheid dan ook expliciet op een substantiële bijkomende inbreng door de gemeenten. In de uiteindelijke toelichting bij het decreet werd die passage dan wel weggelaten, aan de structurele onderfinanciering van het deeltijds kunstonderwijs heeft die weglating niets gewijzigd. Het GO! dringt erop aan dat de overheid bij de evaluatie van het decreet ook kijkt naar de gevolgen voor de financiering van het deeltijds kunstonderwijs in het GO! van die, ondertussen stilzwijgende, aanname.

Het is vooralsnog niet duidelijk op welke wijze de besparing (580.000 euro) die moet worden gerealiseerd op de werkingsbudgetten van de pedagogische begeleidingsdiensten, over de verschillende deelbudgetten zal worden verdeeld. Het GO! ondersteunt de vraag van de sociale partners om de besparing op de middelen voor de ondersteuning van de Nederlandstalige scholen in Brussel (artikel 27/2 kwaliteitsdecreet) te spreiden over het héle oorspronkelijke bedrag in de artikelen 27/1 en 27/2. Het bedrag in artikel 27/2 is namelijk een *rompbudget*: de ondersteuningsopdracht in Brussel werd in een vorige legislatuur verdeeld over de begeleidingsdiensten enerzijds (art. 27/2) en het Onderwijscentrum van de Vlaamse Gemeenschapscommissie anderzijds (art. 27/1). Vorig jaar werden de middelen uit artikel 27/1 (de helft van het budget) vanuit het onderwijsbudget doorgeschoven naar de dotatie van de VGC.

Extra-werkingsmiddelen voor het aanbieden van de verschillende levensbeschouwingen in het basisonderwijs zijn er enkel voor lagere-schoolleerlingen. Het GO! neemt akte van de toezegging door de overheid een en ander te herbekijken, mocht bij de verlaging van de leerplichtleeftijd blijken dat het officieel onderwijs een levensbeschouwelijk aanbod moet garanderen voor kleuters vanaf 5 jaar.